

THE CONTROL AND CERTIFICATION OF ACTIVITY OF THE FOOTBALL ARBITRATORS OF THE FIRST AND PREMIER LEAGUE OF UKRAINE

V. ASANIN, A. ABDULA

Kharkov state academy of physical culture

Abstract. To the modern arbitrator in football the more and more high requirements on the whole complex of criteria are showed. In given clause the estimation of quality certification of the arbitrators by premier and first league of Ukraine is considered.

Key words: football arbitrator, certification of activity premier and first league.

ІНФОРМАЦІЙНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ГІРСЬКОГО ТУРИЗМУ

Людмила ЗАНЕВСЬКА

Львівський державний інститут фізичної культури

Карпатський регіональний науково-аналітичний центр рекреації та туризму

"Наші гори", м. Львів

Постановка проблеми. Пріоритетами державної політики в туристичній галузі України є: підвищення ефективності інформаційно-комунікаційної інфраструктури, наукове забезпечення туризму, удосконалення системи підготовки кадрів, збільшення обсягу підготовки висококваліфікованих спеціалістів, розроблення і впровадження сучасних освітніх технологій [3]. Над питаннями підвищення ефективності інформаційно-комунікаційної інфраструктури працюють Грицик В.В., Маркітант Ю.П., Медиковський М.О., Параїл В.І., які розробляють методику картографічно-інформаційного забезпечення Карпатського регіону [2]. Музика Н. та Самковський Ю. аналізують проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності та подають інформацію про створення у Карпатському регіоні широкої мережі туристичних маршрутів, описують інфраструктуру туристичних баз та притулків в горах [7]. Науковим забезпеченням туризму займається Курт Хуберт – директор Австрійського інституту туризму, який проводить докладний науковий аналіз всесвітнього туристичного комплексу як цілісної системи. Науково обґрунтовує наявність в такій цілісній системі чотирьох наступних підсистем: основні елементи туристичного комплексу (природні особливості регіону, культурні особливості регіону, спеціально створені для туристичного комплексу об'єкти та структури); другорядні елементи туристичного комплексу (система транспортного обслуговування, система харчування та готельного обслуговування, розважальна, роздрібна торгівля, послуги гідів); організаційні елементи туристичного комплексу (організація планування та управління в сфері туризму, реклама та інформація, організація маркетингу); елементи підсистеми попиту туристичного комплексу (туристичні агентства, організатори

здорожжів, індивідуальні туристи, організація одноденних екскурсій). Доводить необхідність наукового обґрунтування інформаційного забезпечення кожної з цих категорій [8]. Такий цілісний підхід справедливий й для Карпатського регіону. У процесі вдосконалення системи підготовки кадрів для спортивно-оздоровчого туризму займається кафедра рекреації та оздоровчої фізичної культури ЛДІФК. Під керівництвом О.М. Жданової проводяться дослідження особливостей підготовки фахівців спортивно-оздоровчого туризму у ВНЗ фізкультурного профілю [1, 4]. Нами зроблено спробу розробки та впровадження сучасних освітніх технологій в процес підготовки фахівців спортивно-оздоровчого туризму у ВНЗ фізкультурного профілю [5, 9].

Мета роботи: проаналізувати Інтернет ресурси гірського туризму в Карпатському регіоні з метою інформаційного забезпечення підготовки фахівців спортивно-оздоровчого туризму у ВНЗ фізкультурного профілю.

Методи дослідження: Інтернет-пошук, аналіз спортивно-туристичних видань, порівняльний аналіз.

Результати та їх обговорення. Велика кількість проектів пов'язаних з Карпатським регіоном свідчить про потенціал та перспективи розвитку спортивно-оздоровчого туризму в Українських Карпатах. Досвідом розбудови та реалізації зеленого туризму готові поділитися європейські колеги. Це підтверджує угода співпраці "Гірський туризм без кордонів" між Радою туризму Карпатського регіону та Саксонською радою з туризму. Проект передбачає розвиток гірського туризму без кордонів з проведенням рекламних турів Україна-Німеччина-Україна, метою розвитку туристичної галузі Карпатського регіону (ua-reporter.com). Під час виставки "ITB Berlin" відбулось обговорення участі України в проекті "Підтримка і розвиток туризму в гірських районах Європи", на який Євросоюзом виділено 1 млн. євро. Проектом передбачено розвиток туризму в гірських районах України (svit.ukrinform.com). Прикарпаття підписало угоду із Сучавським повітом (Румунія), яка передбачає ознайомлення з румунським досвідом розбудови сучасної регіональної туристичної інфраструктури, зокрема, організації зеленого та гірського туризму (www.president.gov.ua). В Україні, на території Карпатського регіону і, зокрема, на Львівщині Tasis (Агенція технічної допомоги країнам СНД при Європейській комісії) проводить широкомасштабний проект "Підтримка місцевого розвитку і туризму Карпатського регіону". Завдання проекту – підтримка економіки регіону шляхом розвитку туризму, сприяння ініціативам для забезпечення добробуту місцевого населення та зменшення безробіття в сільських непромислових районах Карпатського регіону. Львівською облдержадміністрацією запропоновано два модельних райони – Сучавський та Жовківський. В рамках проекту проведено семінари для освітніх закладів, туристичних агенцій, працівників готелів на регіональному та обласному рівні. Презентовано програму створення гірської туристичної станції у Сучавській області. Види діяльності станції: гірськолижні послуги для туристів місцевих організацій, туристичні послуги у весняно-літній період з екологічного, велосипедного, кінного та інших видів туризму. підйом витягами, організація обслуговування, транспортне обслуговування. Територія станції МО "Тисовець", села Корева, Плав'є, Риків, Головецьке, Пшонець, Грабівці, Гребенів, Волосянка, Нижня Рожанка, Верхня Рожанка, смт. Славське, інші курорти та села [9].

Огляд проектів гірського туризму свідчить про потенційні можливості розвитку спортивно-оздоровчого туризму в Карпатському регіоні. Однією з важливих умов такого розвитку є якісна та всебічна підготовка відповідних фахівців.

Заповідна територія Українських Карпат завжди була місцем активного відпочинку та туризму. Наявні в Ужанській долині гірські краєвиди і мінеральні джерела традиційно використовуються для рекреації та туризму. Ще на початку 20 століття у кожному селі були притулки для туристів, розроблені численні туристичні маршрути (carpatians.org.ua). Гірські масиви Буковинських Карпат створюють сприятливі можливості для розвитку альпінізму, гірського пішохідного та спортивного кваліфікаційного туризму. Виняткові гіпсові печери Буковинка-1 та Буковинка-2 можуть використовуватись для спелеотуризму (www.meest-tour.com.ua).

Поєднання мальовничих різновисоких ландшафтів Карпат із цілющим гірським повітрям сприяє розвитку спортивно-оздоровчого туризму протягом усього року в Закарпатті, куди завжди ніби магнітом притягує безліч туристів (www.obriy.pib.com.ua). Близькість Карпат сприяє розвитку спортивно-оздоровчого гірського туризму на Гуцульщині, Покутті, Опіллі, Бойківщині. Подорожі по Прикарпатському краю дають можливість гостям краще зрозуміти душу українського народу, закохатися в українську пісню, подивуватися гірським легендам (www.mvk.if.ua). Нині все більшою популярністю користується гірський туризм з використанням спеціальних гірських велосипедів. При цьому таким екстремальним видом спорту за бажанням може зайнятися уся сім'я (www.gazeta.lviv.ua). Дельтапланеризм один із різновидів гірського туризму, який передбачає піший похід, підйом на гору, політ на дельтаплані. Такі польоти досить часто здійснюються на висоті більш ніж 2000 метрів з гори Говерла (www.nebo.kiev.ua/Goverla.htm).

Значного розвитку набуває екологічний та сільський туризм. В Рахівському районі за рахунок гранту Карпатського фонду здійснюється розбудова сільських садиб (led.org.ua). Щонайменше 250 господарів готові прийняти гостей у своїх гірських оселях на Закарпатті по лінії зеленого туризму (www.te-ga.com). На Прикарпатті з сільського зеленого туризму живуть щонайменше 130 господарів, ще понад 370 мають бажання долучитися до туристичної галузі (stb.ua/vikna). Умови Карпатського регіону дозволяють вирішити проблему організації сільського туризму шляхом: здачі туристам невеликих окремих споруд, квартир, номерів у сільських готелях, проживання в сільських будиночках разом із сім'ями господарів. Туристична фірма "Дежавю" – єдині представники приватного сектору в Карпатському регіоні, які мають великий досвід щодо організації відпочинково-розважальних програм на гірських стежках (www.tourism-carpathian.com.ua).

Таким чином, гірський туризм в Українських Карпатах представлений багатьма різновидами такими як: велосипедний, кінний, сільський, екологічний, дельтапланерний, гірськолижний, лижний, альпінізм, піший, автотуризм, мототуризм, агротуризм, спелеотуризм. Кожен з різновидів гірського туризму вимагає всебічної якісної підготовки фахівців спортивно-оздоровчого туризму.

В Карпатах проводяться заходи пов'язані з організацією та проведенням туристських змагань та походів, що сприяє розвитку спортивно-оздоровчого туризму. Спільно з Федерацією туризму України проведено Всеукраїнські змагання з гірського мандрівництва "Стежками героїв", присвячені визвольній боротьбі українського народу (www.galychyna.if.ua). Проведено чемпіонат України з пішохідного туризму, Кубок Карпат з екстремального туризму, організовано участь команд в чемпіонаті

України з гірського туризму та велотуризму (travel.piar.org.ua). У мальовничому куточку Карпат – селі Яблуниця Івано-Франківської області – проходив зимовий чемпіонат України з туризму, організований Державним комітетом України з питань фізичної культури і спорту та Національною федерацією спортивного туризму (www.volyn.com.ua). Різноманітні заходи та змагання в Українських Карпатах повинні пропагувати спортивно-оздоровчий туризм в Україні та служити полігоном для підготовки фахівців з гірського туризму.

Туристичні ресурси Українських Карпат в Інтернеті – джерело інформації та інструмент освоєння Інтернет-технологій майбутніми фахівцями спортивно-оздоровчого туризму. Сайт “Українські Карпати” з інформацією про топографію, географію, клімат, флору, фауну презентує Карпатський Край. Блок сайту “Карпати туристські” містить відомості про транспорт, карти, спорядження, маршрути, відпочинок, погоду. На сайті докладно і вдало описані маршрути “Осмолода-Виловець”, “Осмолода-Рахів”, “По головному хребту Українських Карпат”, “По Борганах та Свидовцю”, “По лісистих Карпатах”. Описи маршрутів побудовані за певним принципом: характеристика маршруту, транспортне сполучення, опис маршруту з місцями стоянок, ночівлі, проходи складних місць, річок, ручаїв при різних погодних умовах (www.karpaty.com.ua). На сайті “Карпати” у розділі “Гірський туризм” можна віднайти: інформацію про карти гірських подорожей, транспорт, описи маршрутів, інформацію про туристське спорядження та харчування в поході, описання різноманітних способів виживання в екстремальних ситуаціях, застосування зв’язного зв’язку в гірських умовах, різноманітні способи орієнтування (www.delta.com.ua/karpaty). Такі сайти можуть служити для інформаційного забезпечення навчання фахівців гірського туризму при ознайомленні з першою практичною допомогою в гірському поході, небезпечними тваринами та комахами, шкідливими грибами, способами орієнтування в складних ситуаціях, аварійними роботами. Інформацію про гірські подорожі Українськими Карпатами можна знайти в базі даних “Курорт-інфо”. На сайті презентовано відпочинок у Ворохті з описами Верховини, лісів, трамплінів, канатно-крісельних доріг, витягів, гірськолижних подорожей. Описані гірськолижні походи в Шешорах та літні сходження в гори. Для зимового відпочинку пропонується селище Верховина з двома бугельними витягами та можливістю катання на лижах, санях, сноубордах, сходженнями в гори. Також Яремчу як відомий кліматичний курорт Карпат, розташований в долині ріки Тур з водоспадами, гірськолижними бугельними витягами (www.tourpoisk.ru). Каталог велосипедних гірських подорожей у Карпатах з описами маршрутів подано в російському Інтернеті (www.volgadmin.ru). Гірський туризм у Закарпатті презентовано на сайтах Ужгорода (prokk.uzhgorod.ua), (www.tcom.uzhgorod.ua). Такі описи маршрутів можна використовувати для роботи зі студентами при розробці та закладженні нових маршрутів.

Висновки

Спортивно-оздоровчий туризм в Карпатському регіоні бурхливо розвивається і представлений як традиційними (піший, лижний, гірськолижний, автотуризм, альпійський), так і новітніми видами туризму (екологічний, кінний, альпипланерний, велотуризм, спелеотуризм). Кожен із різновидів гірського туризму вимагає якісної та всебічної підготовки фахівців, яка передбачає

науково-методичне, інформаційне забезпечення та застосування нових інформаційних технологій.

2. Важливим інструментом освоєння майбутніми фахівцями фізкультурного профілю інформаційного простору гірського туризму є Інтернет-технології, які дозволять інтенсифікувати навчальний процес у ЗВО фізкультурного профілю та практичну діяльність у спортивно-оздоровчому секторі туризму.
3. В рамках спеціалізації зі спортивно-оздоровчого туризму майбутнім фахівцям фізичного виховання слід засвоїти знання та практичні навички пошуку, обробки та створення Інтернет ресурсів для розвитку гірського туризму, організації та проведення спортивних змагань, оздоровчої рекреації й активного відпочинку.

Література

1. Блистів Т. Формування змісту підготовки кадрів для сфери туризму у ВНЗ фізкультурного профілю // Молода спортивна наука України: Зб. наук. праць з галузі фізичної культури та спорту. – Л., 2003. – Вип. 7. Т. 1. – С.153-156.
2. Грицик В.В., Маркітант Ю.П., Медиковський М.О., Параїл В.І. Картографічно-інформаційне забезпечення і використання геоінформаційних технологій в рекреаційно-туристичному освоєнні Карпатського регіону // Матеріали міжнародного конгресу “Проблеми інформатизації рекреаційної та туристичної діяльності в Україні: перспективи культурного та економічного розвитку”. Праці міжнародного конгресу 23-28 травня 2000 року. Трускавець, 2000 р. С. 66-73.
3. Державна програма розвитку туризму на 2002-2010 роки. / Зб. нормативно-правових актів “Правове регулювання туристичної діяльності в Україні” під заг. ред. проф. В.К.Федорченка. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – 640 с.
4. Жданова О.М. Особливості підготовки фахівців в інститутах фізичної культури за освітнім напрямом “Туризм” (0504), спеціальністю “Туризм” (050400) // Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення / Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Львів: ЛДІК, 2004. –С. 264-266.
5. Заневська Л. Г. Інформаційні технології у професійній підготовці фахівців спортивно-оздоровчого туризму // Теорія і методика фізичного виховання. – Харків, 2004. № 1(13). – С 40-43.
6. Заневська Л. Структура та зміст дисципліни “Інформаційні технології в туризмі” / Зб. наук. праць “Молода спортивна наука України”. – Львів, 2004. – Вип. 8.- Т. 4.- С. 149-153.
7. Музика Н., Самковський Ю. Рекреаційна діяльність і туризм в Карпатському регіоні // Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення / II Регіональна науково-практична конференція. 11-12 травня 2000 року. – Львів: ДКМПСТУ, ЛДІФК, РЛП “Знесіння”. С. 26-27.
8. Хуберт К. Холстическая сущность туризма // “Теория и практика физической культуры”: № 8. 2000 г. – М. – с 53-54.
9. Zaniewski I., Zaniewska L. Active and healthy tourism in the Carpathian recreation region // Health Strengthening. Factors, mechanisms and health strategies. Radom. PR, 2003. – S. 398-401.

THE INFORMATION ASPECTS OF THE MOUNTAIN TOURISM SPECIALISTS' EDUCATION

Lyudmyla ZANEVSKA

Lviv State Institute of Physical Culture

"Our Mountains" Carpathians Regional Scientific Centre for Recreation and Tourism, Lviv

Abstract. Results of the analysis of the Internet resources of sport and healthy tourism in the Carpathian regional are presented. Problems of information support of education of the mountain tourism specialists' have been considered.

Key words: mountain tourism, information technology, sport and healthy.

УЗАГАЛЬНЕННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ І ДОСВІДУ ТУРИСТСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ (ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ)

Анатолій КЛЕМБА, Любомир ЗУБРИЦЬКИЙ, Андрій КУХТІЙ, Леся ШЕВЧУК

Львівський державний інститут фізичної культури

Актуальність. Упродовж останніх років взаємини із країнами Заходу сприяють розвитку туризму в нашій державі, особливо його активних видів. Щоб ефективно конкурувати із країнами близького зарубіжжя, необхідно адаптувати вітчизняну туристську галузь до сучасних потреб суспільства з одного боку і водночас до європейської моделі з іншого. Такі складні завдання під силу новій генерації кваліфікованих, високоосвідчених фахівців, здатних мислити на рівні сучасних вимог.

Коли ми говоримо про адаптацію вітчизняної туристської галузі, то в першу чергу маємо на увазі формування системи освіти в ділянці туристики – як основи. Теоретична модель цієї системи, на наш погляд має ґрунтуватись на існуючому вітчизняному досвіді. Цей досвід, нагромаджений упродовж десятиліть, поєднує в собі раціональну систему знань, умінь і навичок, необхідних в життєвій практиці. І що особливо є цінним – цей досвід пройшов успішне випробування часом.

З огляду на сказане сьогодні, доречно провести аналіз туристської освіти, яка функціонувала в загальноосвітніх школах, впродовж багатьох років.

Мета. Підготовка кваліфікованих фахівців з туризму на основі впровадження в практику надбань вітчизняної науково-методичної думки.

Організація досліджень. Для досягнення поставленої мети упродовж 2004 року проводились теоретичні дослідження. Вони охоплювали аналіз літературних джерел та програм і методичних листів з фізичної культури для загально-освітніх шкіл на предмет підготовки фахівців з туризму.

Результати досліджень. Програмно-нормативною основою системи виховання школярів, впродовж тривалого часу, була і є програма з